

ÉLETTÜNK

XXXIII. évf. 3. szám (33. Jahrg. Nr. 3)

Az európai magyar katolikusok lapja

2001. március

CSERHÁTI FERENC (München):

A SZABADSÁG EGYETLEN NEVE

Nemzeti ünnepünkre

Nemzeti ünnepek alkalmából összegyűlünk és emlékezünk történelmünk nagy eseményeire: Szent István királyunkra, az 1848-as magyar forradalom dicső napjaira, a vérbefojtott 1956-os forradalomra és szabadságharcra, 1956 eszméinek diadalára 1989-ben. Ezt teszszük Nyugat-Európában is. Nemzeti ünnepségeink előtt általában összegyűlünk a templomban és imádkozunk nemzetünkért, édes hazánkért és óhazánkért, népünk szabadságáért, jólétéért és boldogságáért. Emlékezünk és imádkozunk, de ugyanakkor a jövőbe is tekintünk, erőt és bátorságot merítünk a jelen küzdelmeiben és a jövő feladataink megvalósításához. A múltra emlékezve keressük a szabadság, a béke, az egyetértés és boldogság útját, azt az eszmét, ethoszt, szellemiséget, lelkeséget, Lelket, amely elvezet bennünket arra az életre és jólétre, amelyért nemzeti hőseink az elmúlt évszázadok során küzdöttek és véruket ontották: a teljes életért jólétben és szabadságban.

Az új évezred küszöbén és – tegyük hozzá – annak hajnalán különösen időszerű a múltba tekinteni – hangsúlyozta II. János Pál pápa első magyarországi látogatásakor, „*hogy levonjuk azokat a nagy tanulságokat, amelyek a jelen feladataiban és a jövő tervezésében*

Ma született a magyar szabadság...

Ma született a magyar szabadság, mert ma esett le a sajtóról a bilincs... vagy van olyan együgyű, ki azt képzelje, hogy szabad sajtó nélkül lehet bármely nemzetnek szabadsága?

Óh szabadságunk, édes kedves újszülött, légy hosszú életű e földön, élj addig, míg csak él egy magyar: ha nemzetünk utolsó fia meghal, borulj rá szemfedő gyanánt... s ha előbb jön rád a halál, ránsd magaddal sírodba az egész nemzetet, mert tovább élnie nélküled gyalázat lesz, veled halnia pedig dicsőség!

Ezzel köszöntelek, ez legyen útravalód az életben. Élj boldogul!...nem kívánom, hogy ne találkozzál vésszel pályádán, mert az örökké nyugodi élet félhalál, de legyen mindig férjferőrd a vészeken diadalmaskodni!

Késő éj van. Jó éjszakát, szép csemege... szép vagy te, szebb minden országbeli testvérednél, mert nem fűdőltél vérben, mint azok, téged tiszta örömkönyvek mostak; és bölcsöd párnái nem hideg, merev holttestek, hanem forró dobogó szívek. Jó éjszakát...! ha elalszom, jelenj meg álomban úgy, amilyen leszel megférőrodban, amilyen nagynak, ragyogónak, a világtól tisztelnék én remélek!

1848 március 15

Petőfi

irányíthatnak bennünket”.

A múltba tekintve

Történelmünk nagy eseményei elsősorban népünk örök szabadság utáni vágyát és szeretetét idézik fel bennünk: a mohi csata, a nándorfehérvári győzelem, a mohácsi vész, Buda felszabadítása, Rákóczi szabadságharcának bukása, de mindenek előtt eszünkbe jut az 1848-as és természetesen az 1956-os forradalom és szabadságharc, és ezek győzelme napjainkban. Évfordulók, melyek szabadságszeresét népünk hazaszeretét tanúsítják és azt, hogy őseink már nem egy alkalommal találták szembe magukat nagy kihívásokkal és mindig újra tudtak kezdeni. Így volt ez Mohi, Mohács, Nagymajtény és Világos után, legutóbb 1989-ben is. Népünk mindig újra tudott kezdeni, a megpróbáltatásokból új életerőt nyert, ha Szent István királyunk szellemének megfelelően, képes volt összeházasítani szabadság- és hazaszeretét az őszinte és komoly hiteléssel, az evangéliumi kereszténységgel, a szellemi, erkölcsi és anyagi megújulás igazi forrásával, hiszen a kereszténység társadalmi modernizációt is jelent, megújulást Krisztusban, aki az út, az igazság és élet. Magyarország megújul, ha „*buzgó imádság epedez százezrek ajakán*” – valljuk a Szózat költőjével.

A szabadságnak, amelyért őseink anyni áldozatot hoztak, küzdöttek és véruket ontották, annak a szabadságnak és minden más szabadságnak egyetlen neve van: Jézus Krisztus. Ezt vallotta Szent István, és erre a sziklára építette országát, mert szerette hazáját. Később ugyancsak az ő nevében és nevéért küzdöttek felejtethetetlen őseink: Hunyadi, Kapisztrán, Rákóczi és az aradiak. Ha szeretjük hazánkat és népünket, szabadságot és jólétet kívánunk neki, akkor meg kell nyitnunk a kapukat Krisztus előtt, hiszen Ő azért jött, hogy mindenkinek élete legyen és bőségben legyen. Benne csókot vált az igazság és a béke s életre kel a szabadság és jólét.

A mában és a jövőben

Több mint egy évtizede népünk lerázta magáról az elnyomatás láncát, összetörte a majdnem félévszázados zsarnokság bilincseit és elindult a szabadság útján, azon az úton, amelyen mindig jární kívánt. A szabadság azonban sohasem szabadoság, nem féltelenségre és kicsapongásra jogosító menlevél. Igazságot jelent, annak elismerését, hogy az ember nem mindenható ura önmagának, hanem teremtmény és Istennek köszönheti létét. Úgy valószínűsíthető meg önmagát és érheti el célját, ha erre a szilárd alapra épít, tudatában van Istenről kapott emberi méltóságának, felelősséget vállal Isten és ember előtt, önmagáért és társaiért, Teremtője akaratának megfelelően. Röviden: nincs szabadság igazság, szolidaritás, felelősségtudat, áldozatvállalás és szeretet nélkül. A béke és a szabadság szelleme viszont mindig megvalósul, ha ajtót nyitunk Isten előtt, hogy betérhessen közénk.

Hazánknak és Európának elsősorban ilyen vendéglátó emberek kellene, keresztények, akik szívesen ajtót tárnak Isten előtt és befogadják őt: a szeretet Lelkét, az igazságosság Lelkét és a békesség Lelkét, hiszen „*ahol az Úr Lelke, ott a szabadság*” – figyelmeztet a Nemzetek Apostola (2 Kor 3, 17). Isten a szabadság garanciája, emberi szolidaritással és felelősségvállalással lehet azt megvédeni – hallottuk a pápai örömhírt a Brandenburgi Kapunál. „*Ma sok ideológiai és kulturális áramlat kínálja magát, boldogságot, sikert és szabadságot ígérve. De nem képesek megjelölni az élet valódi célját*” – hangoztatta II. János Pál pápánk Győrött, és így folytatta: „*Egyedül Krisztus az Út, az Igazság és az Élet. Krisztus nemcsak az üdvösség útját mutatta meg, hanem ezt mondta: 'Aki hisz bennem, annak örök élete van' (Jn 6, 47). Szíve legmélyén minden ember a Krisztus által kinyilatkoztatott igazságra vágyik. Ő azért jött, hogy 'életünk legyen és bőségben legyen'. Kedvenc tanítványa taláiban jegyezte meg róla: 'Benne az élet volt, s az élet volt az emberek világossága' (Jn 1, 4). A történelem során ezt még soha senkiről nem állították. Egyedül Krisztus – aki maga az Élet – győzte le a halált. Egyedül ő hirdethette: 'Én vagyok a feltámadás és az élet' (Jn 11, 25).*

Idegenben

Emlékezünk Nemzeti ünnepünkre, nyugat-európai szóránymagyarok, hazánktól, illetve óhazánktól távol, újhazánkban. Mégis megtesszük, mert több szállal is kötődünk hazánkhöz: nyelv, család, származás, kultúra stb. Imádkozva is szívünkön viseljük sorsát. Győrött a pápa a látogatására hazánkba érkezett zarándokokkal együtt minket is emlékeztetett, hogy ne feledkezzünk meg óhazánkról, az idegenben se feledkezzünk meg róla, emlékezünk a magunkkal hozott örökségre: „*Szívöböl köszöntöm a szomszédos Ausztriából és a Német Szövetségi Köztársaságból jött zarándokokat. Kedves testvérek, azt kívánom, hogy egyre jobban erősítsék meg a barátság és az együttműködés érzelmeit Magyarország polgáraival, és ezzel az országgal, amelyhez a mély kulturális kötelekeken kívül közös örökségetek, a vallási értékekhez való ragaszkodás fűz titeket*”. Ez a köszöntés elsősorban osztrák és német szomszédainknak, barátainknak szólt, de nyilvánvalóan inkább nekünk, európai szóránymagyaroknak, akik a magyar róna tájairól sodródtunk idegenbe: Őltsük magunkra az új embert és itthon vagy otthon, de mindig Istennel keressük boldogulásunk útját, hiszen nélküle semmire megfogalmazta: „*Ha az Úr nem építi a házat, / az építők hiába fáradoznak. / Hogyha az Úr nem őrzi a várost, / az őr hiába őrökdi fölötte. / Hiába keltek hajnalban, / és fáradoztok késő éjjel; / a kemény fáradság kényerét eszitek*” (Zsolt 127/126, 1-2). Krisztussal viszont, aki „*Velünk az Isten*”, üdvösséget nyerünk: „*Am akiket szeret, ő azokat elhalmozza, jöllehet alszanak*” (uo.). Vele a jövő magyar nemzedéke is rendületlenül vallja majd a Szózat költőjével – Vörösmartyval: „*Annyi balszerencse közt, oly sok vizsály után, megfogya bár, de törve nem, él nemzet e hazán*”.

IMASZÁNDÉKOK

Márciusra

1

Imádkozzunk, hogy minden hívő elkötelezettsége révén szűnjék meg a tűrhetetlen társadalmi és gazdasági egyenlőtlenség, legyen vége a nyomor drámájának.

A hívők elkötelezettsége általában az alacsonyabb gazdasági és társadalmi szinten lehetséges s főleg egyéni megoldásokról tudunk, amikor egy-egy ember segít másokon. Magasabb szinten eltiukolják bevételeiket-jövedelmüket, nehogy az emberek irigysége tápot kapjon.

A nagy hangon hirdetett fejlesztési és gazdasági segélyek – gazdagabb országok részéről a szegényebbek felé nem segély, hanem borsos kamatokkal ellátott kölcsön, amelynek kamatai megfojítják a fejlődő szegény országok többsikön történendő kibontakozását. Ez nem az ő hibájuk. Ha hozzávesszük: mennyi kerül a kölcsönökből egyéni zsebekbe – ez a saját hibájuk – akkor a nagy fejlesztési tervek után a nyomor marad.

Segíteni úgy lehetne, hogy a mindenkori kamat ne haladná túl az inflációs elértéktelenedés mérvét, – a kölcsönt ügyis visszaadná. De legalább nem keresnének 3-5 %-ot kamat címén a szegényebb országokon.

Tapasztaltuk, hogy az elmúlt jubileumi évben az adósságok – amelyek egyes országok számára visszafizethetetlenek – elengedése vagy részbeni törlése körül milyen herce-hurca volt s mily kevés eredménnyel.

Másrészt minden kölcsönt felvevő országnak elemi fontosságú feladata kellene legyen oly ellenőrzési struktúrákat létrehozni, hogy a zsebekben-kontókon el-tünező összegeket időben „fűlőncsíp-jék”, különös tekintettel azok az országból való „kivándorlásuk” és svájci (vagy más) „letelepedésük” előtt.

Más kérdés, hogyan védekezhet a szegény ember a nyomor ellen. Gyakorta azért nem képes erre, mert nem ismeri ki magát a lehetőségek között, néha saját hibájából nem becsüli meg a kínálkozó felemelkedést. E területen is csupán országos keretekkel lehet hathatósan segíteni (nyomortelepek lakosságának folyamatos csökkentése).

2.

A vértanúknak és a hit tanúságtevőinek a példája élénkítse az ökumenikus és vallásközi párbeszédet.

A párbeszédnek vallások között s tovább vezetően az ökumenizmus nem ritkán túlsúlyban túlságosan emberi indokokból indulnak ki, amelyek eleve blokkolják az érdembeli haladást. Keveset segít a nagy emberek példája, senki sem akarja a sajátját (hiút), meggyőződését, szokásait) feladni s mindegyik (legalábbis titkos) törekvése: A másikat az ő vallására téríteni. Hosszú időbe telik, amíg az egymással-élsből az egymás mellett élés alakul. Ideértve egymás megbecsülését és más beállítást, más valláshoz való tartozását. Csupán tit indulhat útjára az ökumenizmus. A vértanúk és hitvallók segítségért kell imádkoznunk – az emberi gyengeségek áthidalásának kedgyelméért.

Fejős Ottó

Frank Miklós

LENNE EGY KÉRDÉSEM...

„...fogantatók Szentlélektől...”

Éppen leadtam a szerkesztőségben az ÉLETÜNK februári számába tervezett cikkemet „Szeplőtelen Fogantató és kapcsolt részei” címmel, amikor egy párizsi olvasónk hasonló témájú FAX-át kézhez kaptam. Tekintve, hogy az általa felvetett kérdés más oldalról közelíti meg a problémát, de azt valamennyire kiegészíti, igyekszem rá – egyéb időközben befutott kérdéseket felretéve – márciusi számunkban válaszolni.

Párizsi olvasónk ezeket írja:

Miért csak Máriával kapcsolatban beszélünk úgy, mintha egyedül őt termékenyítette volna meg az Isten? Miért nem vonatkozik ez Erzsébetre is, hisz férje erre már alkalmatlan volt.

Sámsonnál hasonló a helyzet, valamint Emese álmával stb...

Mitől mitológia az egyik, a másik meg nem?

Miklós atya válaszol:

Olvasónk kérdése fontos vallástörténeti jelenségre hívja fel a figyelmet. A görög és keleti mitológiákban gyakori, hogy híres emberek, nagy egyéniségek születése körülményeinek leírásánál, azt valamilyen isten beavatkozásának tulajdonítják. Az egyiptomi fáraók közül jónéhányról tartották, hogy isteni eredetűek, a görög félistenek pedig – ilyen Perseus, Dionysos, Herakles – egyenesen Zeusnak, a főistennek és egy földi aszszonyoknak gyermekei. De történeti személyiségekről – pl. Nagy Sándorról, Augustus császárról – is úgy hírlott, hogy istentől származnak.

Az Ószövetség is beszámol Isten közbelépéséről olyan esetekben, amikor valamilyen oknál fogva – kor, természetlenség – egy házaspárnak nem lehet gyermeke. Az így született gyermekek vagy Isten különös jóindulatát jelzik a szülők felé – lásd Ábrahám esetét – vagy pedig a választott nép történetében játszanak fontos szerepet, mint Sámson vagy Sámuel. Ezek közé sorolható, mint az Ószövetség utolsó prófétája, akkor is, ha születéséről már az Újszövetségben olvashatunk, az öreg házaspár, Zakariás pap és Erzsébet fia, Keresztelő János.

Ezek előrebocsátása után jogos a kérdés, lehet-e a kettőt, a különféle mítoszok történeteit és a bibliai leírásokat egy kalap alá venni, csak azért, mert témájuk hasonló. Lehet-e őket egymással párhuzamba állítani, köztük netán összefüggéseket felfedezni? Olvasónk a kérdést így fogalmazza meg: „Mitől mitológia az egyik, a másik meg nem?”

Mindenesetre hasznos, ha előbb tisztázzuk a mítosz, a mitológia fogalmát.

A görög „mythos” szó eredeti jelentése: szó, beszéd, elbeszélés. A mai szóhasználat érti rajta a vallás tárgyához tartozó történeteket, melyek az istenek, hősök, szellemek eredetére, életére, működésére vonatkoznak. A mitológia ezek összefoglalása, ill. az a tudomány, mely a népek vallási hagyományainak összegyűjtésével és magyarázásával foglalkozik.

Ha ebből indulunk ki és nem vizsgáljuk a különbségeket, akkor elvben

a Biblia, főleg az Ószövetség csodás történeteit, a mitológia tárgykörébe lehetne utalni, amint azt a racionalista szentírásmagyarázat egyes képviselői meg is tették. A kereszténység ezt a látásmódot a leghatározottabban elutasítja, márcsak azért is, mert a mítosz, a mitológia fogalma magában foglalja, hogy az általa jelölt történet nem valódi esemény. A kereszténység, és ami az Ószövetséget illeti, a zsidóság álláspontja szerint is, a Biblia Isten szava, kinyilatkoztatás, amely – legalábbis lényeges részeiben – történelmi alapokon áll. Amiből nem következik, hogy mint irodalmi mű, nem alkalmaz irodalmi formákat egy-egy személy, vagy esemény bemutatásánál. Ilyen irodalmi formáknak tekinthetők egyes kiemelkedő személyiségek születés körülményeinek leírásai. Ilyen esetekben nehezen bogyozható ki, mennyi a leírásból a történeti tény és mennyi az irodalmi forma.

Lássuk mármost a különbséget, ahogyan egy mítosz mutatja be valamilyen isten beavatkozását jelentős emberek születésénél és ahogyan Isten lép közbe hasonló esetben az Ószövetségben.

1. Míg a különféle vallások mítoszaiiban az isten maga nemzi a gyermeket egy földi asszonnal közöszülve, addig a Biblia elbeszélése szerint Isten közbelépése abban áll, hogy terméknnyé teszi egy emberpár eladdig terméketlen kapcsolatát.

2. Míg a mítoszok kéjelgő relizmussal írják le a kérdéses isten szerelmi kalandjait, addig az Ószövetségben Isten személyesen általában meg se jelenik, hanem megkönyörülve a terméketlen emberpáron, meghallgatva imáját, egy angyalal küldi üzenetét.

3. Míg a mítoszokban az isteneket nagy magatartásuk, hanem csak nagyobb hatalmuk különbözteti meg az emberektől, amellyel vissza is élnek, addig az ószövetségi Istenfogalom túllép minden emberi vonatkozáson: Jahve oly mértékben transzcendens, természetfölötti Valóság, hogy természetes kapcsolata egy asszonnal a zsidóság számára elképzelhetetlen.

Ha ezután összevetjük az Ószövetségben leírt isteni közbelépéseket avval, amelynek következtében Mária méhében foganta Jézust, akkor további gyökeres különbségeket fedezünk fel.

1. Az ószövetségi esetekkel ellentétben, nem arról van szó, hogy Isten terméknnyé tesz egy férfi és egy nő közti kapcsolatot, hanem Isten Lelkének közvetlen, Máriát elborító ereje száll le rá. Így magyarázza meg az angyal Máriának a banna kezdődő folyamatot, amikor az felteszi a kérdést: „Hogyan történik meg ez, hiszen férfit nem ismerem?” (Lk 1,34)

2. Mária szűz volt. Ezt kifejezetten említi két egymástól független evangélista, Máté és Lukács. Mária házasságra készült: el volt jegyezve Józseffel. A szüzesség elvesztése az egybekelés előtt megakadályozta volna a házasságot. - Ezzel szemben a kérdéses ószövetségi szövegekben (és még kevésbé az antik mítoszokban) nem szűzek az isteni közbelépés női szereplői. Hogy Mária szűzen, férfi beavatkozása nélkül fogan-

Dr.Mehrle Tamás OP (Fribourg):

A „HIT ÉS ÉSZ KAPCSOLATA”

II.JÁNOS PÁL enciklikája

5. fejezet: A tanítóhivatal ítéletei filozófiai kérdésekről

Krisztus Urunk az apostolokra, nevezetesen Péterre és utódaira bízta a krisztusi hit megőrzésének a feladatát. Tekintve, hogy Jézus a tudás és bölcsesség teljességével rendelkezik, a tanítóhivatal felhatalmazva érzi magát, hogy minden igazságnak - s ide tartozik a filozófiai igazság is - hittel való összeegyeztetéséről ítéletet mondjon. Ezt nem úgy kell értenünk, mintha az Egyház illetékes lenne a filozófiai dolgokba beavatkozni, hisz a filozófia autonóm tudomány. Mivel azonban az Egyház a hitet érintő dolgokban ítéletet mondhat, azt is megállapíthatja, hogy valamilyen nézet vagy filozófiai szisztéma ellentmond-e a krisztusi hitnek vagy nem. Ezt a filozófus nem tekintheti illetéktelen beavatkozásnak, mert az Egyház nem állít fel külön filozófiai elveket, hanem a hittel való összeegyeztethetőségükről mond ítéletet. A természet és az értelem alkotója hitünk szerint maga az Isten és ezért a kettő közt, ha helyesen értelmezzük őket, ellentmondás nem lehetséges.

Az Egyház abban a tudatban, hogy Krisztus maga az igazság, igyekszik minden emberrel, tehát a filozófussal is megismertetni a keresztény hitet, persze anélkül, hogy megkísérelné őt a hitre kényszeríteni. Nem szabad az Egyháznak az ítéletét túlságosan negatívnak felfognunk, mintha eleve csak a filozófiát elítélni akarná, mert nem a filozófiában rejlik igazságot ítéli el, hanem csak azt, ami téves benne. S mivel minden emberi tudás ki van téve a tévedésnek, a filozófus önkritikáját megkönnyíti, ha a hittel kapcsolatba jut, még ha nem is hisz véglegesen. Tekintve, hogy Isten nemcsak kifejezett misztériumokat nyilatkoztatott ki az embereknek, hanem szükséges természetes igazságokat is, előfordulhat, hogy a filozófus az Egyház közvetítése révén megismervén egy igazságot felismeri, hogy ez a kinyilatkoztatott igazság tulajdonképpen az emberi tudás közkincséhez tartozik. Több ilyen természetes igazság található főképpen a teodiceában. Ezért a hitismeret a hitetlen filozófusnak is kitégíthatja a látókörét és serkentőleg hathat tanulmányaira. Ezzel kapcsolatban II.János-Pál utal XIII. Leó „Aeterni Patris” kezdetű enciklikájára, melyben a pápa az I. Vatikánum értelmében Sz. Tamás tanítását ajánlja, hogy

ta gyermekét, egyedülálló, példátlan eset.

A mondottakból, gondolom, adódik a válasz olvasónk kérdésére.

Ami Máriával, Máriában történt, nem hasonlítható semmilyen más eseményhez: benne Isten lett emberré, tehát egyedül Ő lehetett Fiának, a második isteni személynek Atyja. Mária azután lett az Istenember anyja, hogy tudatosan beleegyezett Isten tervébe: „Legyen nekem a te igéd szerint”. Ez a pillanat lett a nagy fordulópont az emberiség történetében. Hogy ez az egyedülálló esemény megvalósulhasson, hogy létrejöhsen ez a csodálatos együttlétkódés Isten és ember között, szemelte ki Isten Máriát és formálta az emberiség nagy „Igen”-jének hordozójává. Ez nem mítosz, ez valóság és élet.

az újkorban ismét rátalálhassunk egy a hitünkkel megegyező filozófiára. Századunk elején X. Piusz felhívta a katolikusok figyelmét arra, hogy a modernizmusban téves fenomenológiai, agnosztikus és immentista nézetek lappanganak. XII. Piusz a „Humani Generis” enciklikájában az evolucionizmus, egzisztencializmus, hisztoricizmus veszélyeire figyelmeztetett minket. Már említettük, hogy az Egyháznak a felszabadítási teológia ügyében is közbe kellett lépnie. S noha a hívek átlaga és többsége mindezekről a tévedésekről kifejezetten nem tud semmit, az Egyház mégis szükségesnek érezte őket e tévedések veszélyére figyelmeztetni, mert ezek nemcsak tudományon sikon lesznek elterjesztve, hanem idővel közzelfogássá válnak és a lelkeket elidegenítik a vallástól, sokszor anélkül, hogy ennek a tudatára ébrednének. A II. Vatikáni Zsinat pedig főképpen a „Gaudium et spes” konstitúcióban ajánlja, nevezetesen a papnövendékeknek, a filozófia tanulmányozását és gazdag bibliai antropológiát nyújt nekünk, mely az emberi személy értékére és méltóságára hívja fel figyelmünket.

A pápa e fejezetben külön kiemeli az Egyháznak a filozófiai érdekelttségét. Tekintve, hogy Isten a kinyilatkoztatást az Egyháza bízta, az Egyház nem lehet közömbös bármilyen igazság, de főképpen az emberi étellel kapcsolatos igazság iránt, sőt a filozófia fejlődését és megújulását is ajánlja.

Külön ki kell emelnünk a pápának nagyvonalú, széles látókörű nyíltságát a filozófiai tanulmányok irányában. Ez nemcsak abban nyilatkozik, meg, hogy noha ismételtelen elismerte Aquinói Szent Tamás páratlan teológiai és filozófiai fontosságát, mégsem akarja, hogy a tomizmus tekintsük egyedüli érvényes és használható szisztémának. Nem oly értelemben, mintha a pápa az arisztotelészi és tamási metafizikai elvek érvényességét kétségbe vonná, hanem helyesen látja, hogy minden tudományos szisztéma a véges, emberi ész munkája és mindig fejlődésre, gazdagodásra szorul, aminek a feltétele más nézetek és szisztémák ismerete és tanulmányozása. A pápa nem tagadja, hogy az újabb korban is keresztény gondolkodók sajátos filozófiájuk segítségével igyekeztek a modern kérdések megoldásához hozzájárulni, például az immanenciát tanulmányozva próbáltak a transzcendencia számára utat nyitni. Ugyanakkor elismeri, hogy zsinat utáni időben nemcsak a skolasztikában, hanem általában, a filozófia iránti érdeklődés vonalán bizonyos hanyatlás észlelhető. Ez az újabb idegenkedés a filozófiától onnét is ered, hogy az utolsó zsinat a természet-tudományok fontosságát kiemelte, amit aztán sokan helytelenül úgy értelmeztek, hogy most már a filozófiát el lehet hanyagolni és helyébe a természet-tudományokat állítani, vagy pedig kritika nélkül a teológiában bármilyen filozófiát használni.

XIII. Leó körirata annak idején az egyházban a teológia és filozófia felvirágzását idézte elő. Reméljük, hogy korunk nem kevésbé fontos enciklikája is hasonló jó eredményre vezet!

Folytatás a köv. számban.

Sajtóhiba nélkül a sajtó, nem sajtó!

Frank Miklós

Hamvázószerdá

Nunc cinis= Most hamu

Róma egyik templomában van egy márvány síremlék, amelynek felirata melyen megdöbbenhet az ember. Egy előkelő magas rangú herceg nyugszik a síremlék alatt, aki 1743-ban egy csata alkalmával Dettingennél elesett. Neve és előkelő nemesi származása márványba van vésvé, majd utána következnek címei, hőstettei és kitüntetései, hosszú latin lista, s a végén ennyi: *nunc cinis, most hamu*. Elgondolkozva jár az ember a bécsi kapucinusok templomának kriptájában is, ahol az osztrák-magyar Monarchia volt uralkodói, a császárkirályok nyugszanak: Mária Terézia mellett férje és 17 gyermeke, majd Ferenc József és családja, legutóbb Pármái Zita az utolsó magyar királyné. Gondolatban azon töpreng az ember: kik is voltak ezek az emberek, hiszen millióknak parancsoltak, milliók figyelték szavukra, a tekintély és hatalom polcán álltak, és most? *Nunc cinis, most hamu*.

A mindennapi életben milyen küzdelem és harc folyik a címekért és rangokért: egy külön világ ez. Az ember szeretne minél magasabbra kerülni a ranglétrán. Történeket és kapaszkodnak feljebb jutni egy lépcsőfokkal. Sokaknak sikerül is méltóságba emelkedni, kitüntetések birtokába jutni és életüket dicsfény veszi körül. Évek múlva a sírjukat fedő márványlapon látatlanul belevésődik majd e két latin szó: *nunc cinis= most hamu*. Legyen egyszerű munkásember vagy miniszter, közkatona vagy tábornok, családanya vagy egy ország elnöke, falusi pap vagy magas egyházi méltóság hordozója, sírjára látatlanul oda merészkedik e két szó: *nunc cinis*.

Régen a pápakoronázás alkalmával a szertartás alatt e szavakkal helyezte a rangidős bíboros az újonnan megválasztott pápa fejére a pápai koronát, miközben elégetett egy kender csomót: *sic transit gloria mundi= így múlik el a világ dicsősége*.

Vajon gondolunk-e néha erre az elmúlásra? Életünk végére? Mi a mi életünk, munkánk és harcunk értelme itt a földön?

Hamvázószerdán, zajos farsangi napok után nemcsak kijózanodik az ember, de megrendül a szertartás alatt, amikor hamut hint az egyház fejünkre e szavakkal: *Emlékezz ember, hogy por vagy és porrá leszel*.

Napjainkban az atombomba percek alatt hamuvá változtatja az élni akaró életet és világot, elhamvasztja a virágzó világvárosokat, megsemmisíti az emberi alkotást és életet. A hamu a pusztulás jelképe, figyelmeztet az elmúlásra. A világon semmi sem vész el, csak átalakul. Élet és halál, feltámadás és hamuvá válás, újraéledés és pusztulás váltakoznak. A hamu és por az is hirdeti: a pusztulás után jön a feltámadás az anyagi világban éppúgy mint a lelkek világában. Ahogyan a búzamazig is a földbe kerül és elrothad, de csíra nő ki az elpusztult magból, új élet sarjad belőle.

Lelki sikon is van sülyedés, hanyatlás és pusztulás a bűn által. A hamvázás azonban ki kell emeljen bennünket a bűn és erkölcsi fertő mélységéből. Erre tanít bennünket évezredek messzeségéből az ószövetségi Ninive esete. Jónás, az Isten prófétája és küldötte akarta ellenére eljutott a nagy metropoliszba, amely a Szentírás szerint elsüllyedt a bűnben. Ez a lelki meg halt város a próféta intő és dörgő szavaira a sötétből új életre támadt, hamut hintett fejére és szőrszákaiba öltöztött, bőjli és imádkozott és ezáltal lelki új életre támadt. Ismét megtalálta az utat Istenhez, megtalálta lelki nyugalmát. Az ének is figyelmeztet:

Helyzetkép a szétszórtságban élő magyarok életéről

Megtudjuk-e őrizni és milyen mértékben magyarságunkat? - Melyek a legsúlyosabb problémák? - Fenyvegeti-e beolvadás az elszigeteltségben élőket? - Mik a teendők? - Miben bízhatunk? -

Ezekről a témákról beszélgetett az Új Ember helyettes főszerkesztője, Kipke Tamás a külföldön élő magyar katolikusok püspökével, Miklósházy Attila jezsuita atyával, aki 1989 óta látja el fontos megbízatását. A hosszabb interjút két részben közöljük olvasóinkkal.

Püspök Úr, pontosan kikhez szól az Ön küldetése?

– A világ bármely részén élő emigráns, tehát országukat elhagyott, elhagyni kényszerült magyarokhoz. A Trianon által elszakított országrészek magyarságára tehát nem vonatkozik a megbízatásom.

Hogyan látott munkához a külföldi magyarok új püspöke?

– Előddöm, Irányi László püspök halála után két évvel kaptam a kinevezést. Jegyzékeket, iratokat nemigen találtam: első dolgom az volt, hogy földerítsem, hányan és hol vannak azok az emberek, akiket a pápa a gondjaimra bízott.

Körülbelül másfél millió magyar él a világon szétszóródva – kétharmad részük lehet katolikus. Ennek az egymilliónak mintegy tizenöt százaléka mondható vallását gyakorlónak: ők járnak rendszeresen templomba, fizetik az egyházi hozzájárulást. Ezek persze csak becstült adatok. Nehéz akár csak megközelítőleg pontos számot mondani, mert előbb azt kell tisztázni: kit tekintünk magyarnak.

Ezt sokan sokféleképp próbálták már meghatározni. Legtöbben azt vallják: az, aki többé-kevésbé épségben megőrizte magyar anyanyelvét.

– Mindszenty bíboros is nagy súlyt helyezett erre: a világ magyarságát látogatva mindenütt azt kötötte a hívek lelkére: tanítsák a gyerekeket is magyarul. Az én fájdalmas tapasztalatom szerint a világon szétszóródott magyarság (tehát a magyarul beszélő szülők) gyerekeinek öt százaléka tud csak az anyanyelven. Ezt a tényt nem hagyhatjuk figyelmen kívül. Ezek a gyerekek is kötődnek azonban a magyarsághoz, az óhazához. Hiba, sőt bizonyos öncsonkítás volna, ha nyelvtudásuk híján „leírnanék” őket. Én azt vallom: az magyar, aki annak tartja magát, aki érdeklődik a gyökerei iránt.

Egy megyéspüspök nagyjából ismeri hívei számát, pontosan tudja, hány papja van. Ön – a külföldi magyarok püspöké – ezt nem mondhatja el magáról...

Örömeink mind elmúlnak, könnyeink is porba hullnak. Boldogok, kik megjavulnak, hamu szaván megindulnak.

Évszázadokkal ezelőtti gyarló emberek százai önként vezekeltek a hatalmas dómok bejáratánál és imát kértek az Isten házába igyekvőktől.

A hamut kereszt alakjában hintik fejünkre. A közelgő nagybőjten kérjük a keresztben haldokló Jézust:

**Én kegyes Jézusom, téd vagyok én!
Mennyei orvosom, egyetlen remény.
Csak egy amü kérek, majd ha porba térek,
lássa meg arcodat a megtisztult lélek.**

Merli Rudolf, Bubesheim

Betegek Világnapja

A Lourdes-i Szűzanya Ünnepe, Február 11-én, az egyház immár 9 éve folyamatosan, megtartja a Betegek Világnapját. Idén II. János Pál pápa az ünnepélyes megemlékezés színhelyéül az ausztráliai Sidney-i Székesegyházat jelölte ki és üzenettel fordult a világhoz.

Témájául az új evangelizációt és a szenvedő ember méltóságát választotta. Kihangsúlyozta ennek a korszerű szükségét ezen a területen, szót emelt a betegek szociális biztonsága és az élet védelme érdekében.

„Az elmúlt néhány év folyamán én is megtapasztaltam – írja a pápa, – milyen betegnek lenni, s egyre világosabban megértettem, hogy mily nagy érték ez péteri szolgálatom és az egész egyház élete számára. Együttérző szeretettel gondolva minden szenvedőre, hívom őket, hogy személték hittel a megfeszített és feltámadt Krisztus misztériumát, hogy ezáltal felfedezhessék szenvedéseikben Isten jóságos tervét. Szakis Jézusra, a 'fájdalmak férfija, a szenvedés ismerőjére' tekintve találhatjuk meg a derűt és a bizalmat”.

Nagy elismeréssel nyilatkozott az orvosok és ápolók munkájáról. Különösképpen is szükséges, hogy a különböző gyógyszerek, terápiák és sebészeti beavatkozások klinikai alkalmazása az emberi személy abszolút tiszteletben tartásával, és a beavatkozással járó kockázatok, tehát a korlátok szem előtt tartásával történjen.

„A keresztényeknek pedig hitükről, elkötelezettségükről kell tanúságot tenniük. Konkrét módon kell az Evangéliumról tanúskodniuk, támogatva mindent, ami azt tiszteli, de elutasítva bármely, az élet ellen való merényletet, az abortuszról az eutanáziáig.”

A Münchener Értesítőből

gyogy a gyerekek, de a beszéd már nem. Mivel a külföldi magyar szülők gyerekei közül minden huszadik ért csak jól az anyanyelven: idővel sajnos nem sok magyar papra lesz majd szükség Nyugaton. Ez az irány aligha megváltoztatható.

Az amerikai és kanadai magyar egyházközségek, iskolák és a cserkészmozgalom a tömeges kivándorlás időszakában nagyon sokat tettek a magyarság megőrzéséért. Vannak, akik azt szeretnék, ha ma is magyar iskolába járnának a gyerekek. Ami akkor lehetséges volt, amikor még egytöbbször éltek sokan, az ma már többnyire illúzió. Az emberek szétköltöztek, folyamatosan fogyunk is: egyre kevesebb magyar iskolát és plébániát tudunk fenntartani. Én különben is ellene vagyok annak, hogy gettóba zárkózzunk. Tudomásul kell vennünk, hogy Amerikában vagy bárhol másutt az emigránsok nem tudnak „kis Magyarországot” – csinálni. Aki önszántából vagy kényszerűségből – az emigrációt választotta, annak lassan integrálódni kell az ottani társadalomba.

A 2. rész a jövő számban!

Vers

*Sár és virág, kavargó semmiség,
de hirtelen, mint villám, hogyha lobban -
két sor között - linyil nekünk az Ég.*

Kosztolányi Dezső (1885-1926)

Köszönjük, ha megújítja az Életünk előfizetését!

Ennek az az oka, hogy ilyen jellegű püspöki megbízatásokra korábban nem igen volt szükség. Régebben is voltak nagy kivándorlási hullámok, de az anyaországok igyekeztek valami módon gondoskodni a maguk emigránsairól. A második világháborút követően leeresztett vasfüggöny, a világ két részre szakadása ezt lehetetlenné tette. Idővel a Szentszék igyekezett gondoskodni a Szovjetunió által megszállt országok külföldre került katolikusairól, a szlovákok, lengyelek, litvánok és a többi nemzetiségiek számára kineveztek egy-egy – ugyancsak emigráns – papot püspökké.

Mindszenty hercegprímás, miután kikerült Nyugatra, lényegében ilyen

**A külföldi magyarok püspöke
Miklósházy Attila**

munkát végzett: lelkiismereti kötelességét teljesítve, külön megbízatás nélkül.

Ön kapott megbízatást, de van-e hozzá joghatósága?

– Nincs. A megbízás szó szerint így szól: „assistencia spiritualis emigratorum”, az emigráns magyarokat kell segítenem abban, hogy megmaradjanak hitükben. A területileg illetékes püspököknek van fölöttük joghatósága. Amikor látogatom a magyar híveket, először a fópászort keresem fel, tőle kérek engedélyt. Ez majdnem formális, hiszen mindig örömmel fogadnak, segítenek, amiben tudnak.

Hány magyar pap működik emigrációban?

– Háromévenként kiadom a külföldön élő magyar és magyarul beszélő papok névsorát, a legutóbbi 375 nevet és címet tartalmaz. Többesüktől öreg. Százan dolgoznak teljes munkaidőjüket a magyar pasztorációban, további ötvenen „besegítenek”, a többiek nyugdíjasok, vagy az adott ország „saját” híveit pasztorálják.

Nem könnyű szolgálat ez, aki nem tudja jól a kinti nyelvet, az igen magányos is lehet, missziós felületre is szükség van: utána kell menni a bárányoknak... A magyar pasztorációban dolgozó papok teljes ellátását a szolgálatukat igénylő híveknek kell fedezniük. Csak Németország és Ausztria kivétel, ott az egyház elismeri a magyar plébániákat, tehát fizetést kapnak a papok. A római rendelkezés úgy szól, hogy a megyéspüspöknek gondoskodnia kell arról, hogy a területén élő nemzetiségi csoportoknak legyen papjuk – ha annak létfeltételeit biztosítani tudják.

Nem aggodik a jövő miatt?

– Bérmlási útjaimon többnyire az adott ország nyelvén kell prédikálnom: a magyar énekeket még csak értik vala-

Londoni levél

Jézusról, újszerűen

Hónapok óta a szövetségkeresztőtől szövegeve szorgoskodom egy nagyszabású tanulmány magyarrá fordításán. Vermes Géza, immár emeritus státusban lévő oxfordi professzor és akadémikus új könyve Jézus változó arcait deríti fel Újszövetségkutató aprómunkával, eredeti kor- és társadalomrajzzal, egyben kiérlelt átfogó gondolatokkal, hiszen korábban már három könyvet írt Jézusról. Ez a kötet, melynek a magyarítását végrehalára rövidesen befejezem, Budapesten, június első hetében lesz először kapható, mikoris a könyvhéten megjelenik az illusztrációs szerző, hogy dedikálja művét az érdeklődőknek.

Vermes Géza életútja sem érdektelen, erről szóló visszatekintése tavaly vált hozzáférhetővé magyar nyelven is „Gondviselészerű véletlenek” címmel. Bár a Makón született apja, új heilap alapítója végeit hamarosan Gyulára költöztette a családát, s talán az ottani katolikus gimnáziumnak, Vermes Géza alma máterének lehetett némi szerepe abban, hogy a fiatal ember katolizált, mi több, érettségi után a papi pályát választotta. Az éppen visszacsatolt Szatmáron lett szeminarista. Őszintén bevallja önéletrajzában, hogy soha nem akart falusi plébános lenni, inkább a teológia és a vallásfilozófia vonzotta. Kispapként megmenekült az üldöztetéstől, de a szülei menthetetlenül Auschwitzba kerültek. A vérvivatar elcsutulása után Vermes Géza a Notre Dame de Sion szerzetesrend tagja lett Belgiumban és a Louvaini Egyetemen doktorált. Az akkoriban felfedezett kumráni, Holt-tengeri esszénus tekercsek érdekelték behatóan, s egyik legelismertebb szakértőjükként tartja őt számon a tudományos világ. Gondviselészerű véletlen, hogy fiatal papként megismerkedett egy rendkívül intelligens angol aszszonnyal, kilépett a rendből és feleségül vette. A szigetországba költözött, előbb a Newcastlei Egyetemen tanított, majd Oxfordban a zsidóságkutatás első professzora lett.

A „Jézus változó arcai” Vermes Géza ötven éves tudományos munkájának négy témáját ötvözi eggyé. Ahogy elmerült a Holt-tengeri tekercsek tanulmányozásában, úgy foglalkozott egyre többet az ősi zsidó bibliamagyarázattal, majd rátért az Újszövetség tanulmányozására. Amikor egy kiadó rábízta Emil Schürer „A zsidó nép története Jézus Krisztus korában” című, háromkötetes klasszikus művének az átszerkesztését, éveken át foglalkozott a zsidók vallás- és irodalomtörténetével, ókori intézményeivel. Az Újtestamentumot nem csak független és önálló irodalmi alkotásnak látja, hanem a korai kereszténység melegágyának. Történeti megközelítésének a fő célja, hogy megállapítsa, hogyan próbálták az akkori prédikátorok megérteni hallgatóikkal a mondanivalójukat, hogy igyekeztek a Jézus és galileai tanítványai által beszélt arám nyelv szellemében közvetíteni igencsak elvont gondolatokat. Ez a nyelv ugyanis hamarosan kihalt, a gondolatok pedig görögre „műfordítva” éltek tovább, tehát egészen más kulturális közegben.

A tanulmány kronológiailag visszafelé halad, János „rendhagyó” evangéliumának az elemzésével kezdődik. Pálal, a „rendhagyó” apostollal folytatja, s az Apostolok Cselekedetein át ér a szinoptikusokig. Azt deríti fel, hogyan lett egy palesztinai karizmatikus szentemberből a

Ha azt kérdeznék Töled valaki, mit szeretnél megkapni vagy elérni most hirtelen, bizonyára száz meg száz óhaj jutna eszedbe. Talán rég dédelgetett álmod egy kedves játék, egy könyv vagy egy sportfelszerelés, melyeknek nagyon örülnél. De szülednek, idősebb testvéreidnek is lenne bizonyára ötlete ilyenkor a „terülj-terülj asztalka” varázspálca számára. A mindennapi tapasztalat viszont mást mutat.

Birtokába jutni egy tárgynak, melyért semmit sem kell magamtól tennem, csak a mesék világában lehetséges. A Jézus példájára felnövő ember tudja, hogy nem kis erőfeszítésbe kerül egy kedvec tárgy beszerzése vagy akár egy eredményes iskolai bizonyítvány elérése is. A véletlen szerencsére nem hagyatkozhatunk. Őlbe tett kézzel nem várhatunk egy percig sem, ha azt akarjuk, hogy életünk tanítómestere, Jézus, elégedett legyen velünk. Erre tanít minket a következő kis történet:

Egy lelkes fiatal ember elhatározta, hogy megkeresi a tökéletes keresztény élet útját. Rátalált egy idős és tapasztalt remetére, kihez társul szegődött. Az öreg előre figyelmeztette őt, hogy legalább egy évig ki kell bírja nála s ezalatt mindent pontosan be kell tartson, amit tőle kérni fog. A fiatal ember beleegyezett. Egyetlen erőfeszítés se tűnt neki túl soknak. Hiszen mindenképpen el akarta érni élete célját. Gyorsan hozzászokott a szigorúan beosztott napirendhez és minden lelki gyakorlatot buzgón teljesített.

De a tanonc végé felé egyre több kételye támadt. Mert többé-kevésbé mindenben a régi maradt. Hibáiból, hanyag-

GYERMEKEKNEK

ságából és szétszórtságából nem „gyógyult ki”. Elment mesteréhez és kurtán furcsán be akarta fejezni a „kiképzését”: „Semmit nem ér az egész, hiszen még mindég a régi szerencsétlen vagyok. Nincs értelme az egésznek!” – „Ha Te ezt így látod” – válaszolta az öreg, – „akkor tényleg menned kell. De búcsúzóul tégy meg még egy szívességet: Menj el ezzel a fűzfakosárral a folyóhoz és meríts velem vizet.” A fiatal ember értelmetlen engedelmességi gyakorlatnak találta mindezt, de nem akarta megbántani tanítóját utolsó kérése megtagadásával. Elment a folyóhoz, vizet merített és elvitte a kosarat az öreghez, de egy csepp víz nem volt benne. A mester arra kérte, menjen még egyszer a folyóhoz, újra és újra, tízszer. Egyre keltelesebbül cammogott a folyóhoz. A tízedik út után meglegte a folyót: „Mire való ez az egész játék velem? Tízszer voltam a folyónál és tízszer hiába.” De a remete sem késett a válaszal: „Igazad van! Tízszer mentél a folyóhoz, vizet merítettél és egy cseppet sem hoztál nekem. De nézd csak meg a kosarat, milyen ragyogó tiszta lett!”

Hogy aztán a végén maradt-e a fű, nem tudom. Nem is fontos már ennek a kiderítése. Számunkra a tanulás a lényeges: Mi nem is akármilyen tanító iskolájába járunk megkereszteltetésünk óta. Jézus a mi mesterünk, aki a legkövetlesebb életet ígerte nekünk és arra vár, hogy azt tegyük, amit Ő is tett. Tiszta lélekkel és vidáman vállalkaj a rendszeres munkát másokért s akkor már a tökéletesség útjára léptünk. Ahogy mutatta!

József atya

FIATALOKNAK

Nagybőjt 3. vasárnapján olvassuk Szent Lukács evangéliumából:

„Három év óta mindig jövők, hogy gyümölcsöt keressék ezen a fügefán, de nem találók. Vágd ki!” (Lk. 13,1-9)

Az evangéliumi szakasz bevezető részében tragikus eseményekről tudósítanak a hírnökök. Vérengzésről, összemlő és embereket maga alá temető toronyról. Mindenki, a tanítványok is, szentül hitték, hogy minden baj, betegség, szerencsétlenség, ami csak történhet az emberrel, az a bűn következménye. Isten így bünteti az ellene lázadó embert.

Jézus figyelmeztető jelként értékeli a tragikus eseményeket. Ezek a szerencsétlenül járt emberek nem voltak bűnösebbek a többi galileai vagy síói embernél. Mindenkinek, még a tanítványoknak is, van miért bűnbánatot tartani...

A mai evangéliumi részben elhangzó, a terméketlen fügefáról szóló példabeszéd is arra figyelmeztet: van miért bűnbánatot tartunk, hiszen sokat mulasztottunk. Az

későbbi generációk számára mennyei Megváltó. Természetesen olyan kötet ez, ami vitára készíthet sokakat, de távolról sem provokatív. Óriási tudományos felkészültséggel és részletekbe menő újszövetségi szövegkutatás alapján megírt, valóban gondolatébresztő munka, s érdemes volt rászálni életem több mint negyed esztendejét a fordításra, mert rengeteget tanultam belőle. Bizonyos, hogy a kötet hívó olvasói vallási megerősítést nyerhetnek ebből a Jézus Krisztust emberközébe hozó könyvből.

Sárközi Máttyás

Madridi levél

Végrendelet

Meglehető feltűnést keltett a spanyol püspöki kar állásfoglalása a gyógyíthatatlan betegségekben szenvedők végső akaratnyilvánítása ügyében. Ezt egyházi közlönyökön kívül az Internetben is közzé tették bizonyára abból a meggondolásból, hogy így szélesebb körökhöz is eljut, illetve olyanokhoz is, akik egyházi kiadványokat nem szoktak olvasni.

A téma nem új, hiszen hasonló nyilatkozatot már 1987-ben javasolt egy szervezet, mely „a méltó halál jogát” írta zászlárára. Akkor azonban sem ez a jelszó nem volt egyértelmű, – mi értendő az „emberhez méltó halál”? – sem nem vonta le belőle mindenki ugyanazt a következtetést: nem zárta ki az aktív eutanáziát sem. A végső cél minden esetre az volt: módot adni az embernek arra, hogy adott esetben megakadályozza életének s ezzel szenvedéseinek mesterséges és szükségtelen meghosszabbítását.

A püspöki állásfoglalást most az tette időszerűvé, hogy pár héttel korábban a katalán parlament egyhangúlag határozatot hagyott jóvá ugyanerről a kérdésről, míg Németalföld bizonyos esetekben az aktív eutanáziát is engedélyezte. Itt ilyenről természetesen nincs szó, nem okozhatják senkinek a halálát, de eltekintenek attól, hogy meghosszabbítsák az ember haldoklását, ugyanakkor pedig megfelelő kezeléssel enyhítik a szenvedéseket.

A főpapak által javasolt „létvégrendelet” az aláíró „családjához, kezelőorvosához, lelki vezetőjéhez és közjegyzőjéhez” szól s így kezdődik:

„Ha eljön az pillanat, amikor már nem tudnám kifejezni az alkalmazandó orvosi kezelésre vonatkozó akaratomat, kívánom és kérem, tekintés ezt a nyilatkozatot akaratom formális, tudatos, felelős és szabad kifejezésének, s azt tartásuk tiszteletben, mintha végrendelet volna”.

Miután a szöveg megállapítja, hogy „az evilági élet Isten adománya és áldása, de nem a legfőbb jó, a halál pedig elkerülhetetlen”, a rendelkező kéri, hogy „gyógyíthatatlan, halálos betegség esetén”, ne tartásuk életben túljutni, rendkívüli eszközökkel, ne hosszabbítsák meg szükségtelenül haldoklását, de enyhítsék szenvedéseit aktív eutanázia alkalmazása nélkül. A következő szakasz pedig segítséget kér, hogy a nyilatkozó keresztényhez méltóan beleynyugodjék és elfogadja halálát, felkészüljön földi élete végére békességben, a szeretet lények társaságában s a hit vigaszával.

Befejezésül a püspökök által javasolt „létvégrendelet” hangsúlyozza, hogy érett meggondolás alapján született, s ezért kéri, tartásuk tiszteletben minden bűnbánatot vagy lelkiismeret-furdalás nélkül.

Egyes körök úgy vélekednek, hogy ez a püspökkari állásfoglalás kissé későn érkezett. Ezzel kapcsolatban azonban emlekeztetnek rá, hogy a kérdéssel már szembenézett Narcis Jubany bíboros, az 1996-ban elhunyt barcelonai érsek, a spanyol püspöki kar életvédelmi bizottságának elnöke, aki az „Eutanázia, száz kérdés és felelet” című dokumentum felelős kiadója volt.

Rónai Zoltán

Hagyjátok a meddő vitát ...

Hagyjátok a meddő vitát!
Bölcs Isten az, ki rendel;
Az ember tiszte, hogy legyen
Békében, harcban ember.

Méltó képmása Istennek,
S polgára a hazának,
Vállassza ott, vállassza itt
A jobbik részt magának.

Arany János (1817–1882)

A szerkesztőség fenntartja magának a jogot, hogy rövidítsen a beküldött írásokon, leveleken.

Magyar főpásztorok „ad limina” látogatása

II. János Pál pápa magánképviseletében január 30-án, kedden reggel szentmisét mutatott be az ad limina látogatásukat végző 23 magyar püspökkel együtt. A magyar főpásztorokat elkísérték a Rómában tanuló magyar teológusok, így a római Magyar-Német Kollégium magyarországi kispapjai, papjai, valamint a Pápai Magyar Intézet tagjai.

A szentmisét követően a szentatya kihallgatáson fogadta a magyar püspöki kar tagjait, majd magyar nyelvű üzenetet nyújtott át nekik. Ebben utalt a „Novo millennio ineunte” kezdetű apostoli levelére, amelyben a jövő szempontjából lényeges tennivalókat fogalmazott meg. E program megvalósítására kéri a magyar főpásztorokat. Így fontos feladatként említi az élet minden körülmények közötti védelmét, az igazságtételt és tanúságtételt, a vasárnap megszentelését, a családpasszorációt, az evangélikáció új eszközeinek használatát, a hivatásgondozást, a világi hívek támogatását és a velük való együttműködést, az ifjúsági passzorációt, és az ifjúság nevelését. **MK**

Nemzetközi ifjúsági találkozó Kölnben

egésznapos programot szervezett február 10-én a kölni főegyházmege lelkipásztori intézete az idegennyelvű egyházközösségek fiataljainak. A különleges rendezvény több száz fiatal érdeklődésével számíthatott, amely kellemes meglepetés volt a rendezőség számára.

Dél előtt a Szentírás egy kis részével ismerkedtek meg a résztvevők, előbb anyanyelvükön, majd vegyes csoportokba osztva. Kellemes érzés volt látni és tapasztalni, hogy mennyire kreatívak és nyíltak a fiatalok, akkor is, ha hirtelen olyan személyek társaságába kerültek, akik nem az ő anyanyelvükön tudnak. Itt már kereszténységünk közös alapja volt az az összekötőhíd, amely biztosította a szilárd „háttérrel” beszélgetésünkben. Hiszen a nap mottójának mondanivalója: „És az Íge testté lett”, mindenki számára lényeges, bármilyen országból vagy nyelvcsoportból származzék.

Magyar közösségünk 33 fiatal tagja hallgatott a hívó szóra és kapcsolódott be a rendezvénybe. A közös ebéd és a „szakosított” csoportokban való foglalkozás közelebb hozta az ifjúságot egymáshoz. Volt aki az ebéd körüli előkészületekért felelt, volt aki viszont az esti kultúrális számára barkácsolt kézzelfogható és könnyen értelmezhető szimbólumokat. Az ebéd utáni szabadidőben mindenki kedvére ismerkedhetett társával vagy akár a rendezőséggel, akinek figyelme ilyen „speciális területre” is kiterjedt. Hét nyelvcsoport képviselése ezen rendezvényen egyházközösséget: olasz, horvát, portugál, magyar, indiai, lengyel és szlovák.

Az esti szentmise hangulatán igazán érezhette mindenki, hogy a kereszténység az egész világra kiterjed. Minden csoport anyanyelvén énekelhetett és imádkozhatott, s ha valakinek kedve támadt, bekapcsolódhatott a más nyelvek szövegébe is. A város ifjúsági lelkes szent Pál szavaival bízta a résztvevőket a hiteles keresztény életre: „Ti Krisztus levele vagytok, amely a mi szolgálatunk átként készült, nem tintával, hanem az élő Isten Lelkével írva, nem kőtáblákkal, hanem a szív húsából való táblákkal.” (2Kor 3,3)

Miután a szentmisében kellő lelki táplálékhoz jutottunk, erősitettük testünket is egy kiadós vacsorával: Jól esett a finom falat mindenkinek, hiszen a hosszú nap igencsak megpróbált a kon-

Az Esztergomi Szent Lázár Templom

A piros téglafalak szomorúan meredeztek az átkorhadtt lyukas tető leszádkadt maradványait tartva, mert érezték, hogy sorsuk össze van kötve. A nagy falrepedéseknek csak a galambok örültek, mert nyugalmat találtak a romok belsejében. Belépni tilos. Életveszélyes. Ez a tábla jellemezte legjobban az Esztergomi Vaszary Kolos kórház századfordulón épült templomának és apáca lakosztályának állapotát a kommunizmus vég-

Szt. István koronájának kicsinyített másolata volt. A templomi felszerelések miseruhák, kelyhek, misekönyvek német apácáktól érkeztek. A magyar és a bajor katolikus egyház is segítette, a 100 konferencia szék is Münchenből érkezett. Egy nagy csillárt is kaptunk Kölnből.

A különleges méretű 13 ajtót a „Csibész Alapítvány” árva gyerekei készítették Romániában, vagyis Csikszere-

A restaurált Vaszary Kolos hercegprímás által építtetett templom és apáca lak

napiján.

1950-ben a kommunisták elsőként álamosították a templomot, majd raktárhelyiségként használták. 1956-ban vissza került az államosított templom, de egy hónap múlva a világpolitika újabb áldozata lett az ország, és a templomból röntgen állomás, majd újra raktár lett.

A kommunizmus 45 éves rombolásai és a karbantartás nélküli használat alatt tönkre ment a tetőzet és a tető nélküli minden. Pénz nem volt a javításra és szerencsére a lebontásra sem.

1988-ban azonban elindult valami. Eddig a papoknak nem volt szabad a kórházban betegeket látogatni – csak hetenként kétszer civil ruhában mehetek be, a haldoklóhoz is.

Közben a német Bayer gyártól a Lázár Rend gyógyszereket kapott Magyarország részére s akkor mi kialakultunk, hogy a történelmi egyházak papjai szabad belépést kapjanak a kórházakba.

A templom megmentésére szolgáltak a Szt. Lázár farsangi bálók is Esztergomban. Jelentkezett a műemlékvédelmi hatóság is a követelményekkel: részborítású tető, semmi változtatás a külső eredeti kinézetben.

1993-ban egy esztergomi lovagavatás-kor meghívtuk le Duc de Brissac nagymestert és angol, német, francia, osztrák, ír, skót, amerikai és svájci lovagokat a templomunkba is, mely akkor még raktár volt, bitumenes papírral lefedve.

A segítség nem maradt el. A 200 éves oltár, tabernákulum repülön érkezett Dublinból. A szép Madonna-szobor – osztrák művész munkája –, az is Ir lovagtestvérek ajándéka. A szobornál

centráló készséget. A nap színes folklórműsorral zárult, amelyen magyar közösségünk egy gyönyörű táncműsorral remekelt. Itt mondok köszönetet a hageni „Vadrózsa” néptánc együttes tagjainak, élén Münnich-Akontz Ildikóval, akik nem sajnálták a fáradságot arra, hogy ezen a napon velünk tartsanak.

E sorok írója végezetül csak helyeselni tud a rendezvényt hirdető plakát csalogató mottójára: „Wat die Römer küenne, küenne mer och” = Amire a rómaiak képek voltak (a tavalyi ifjúsági világtalálkozón), képesek vagyunk mi is. De csak közös erővel és kellő nyitottsággal!

Lukács József, Köln

dán, a düsseldorfi német lovagtestvérek megrendelésére. Az adomány gyűjtéshez még sok ezer társadalmi munkaóra párosult és a jubileumi évben elkészült a templom.

2000 szeptember 16-án szentelte újra Paskai László bíboros, le Duc de Brissac nagymester, nagyszámu külföldi és ma-

A berendezés alatt álló templom belseje

gyar Szt. Lázár lovag, valamint a kormány és a város képviselői, összesen kb. 250 jelenlévő hívő előtt az Esztergomi Szent Lázár templomot. Decemberben Rauber, érsek pápai nuncius mint a Magyarországra akkreditált diplomáciai kar Szt. Lázár napi, doyenje, új üdvözlőt köszöntő szentmisét mutatott be és megszentelt egy kis harangot.

A padlófűtéses szép kis templomban azóta minden héten katolikus, görögkatolikus evangélikus szentmise, illetve Istenisztelet van.

Még sok pénz kellene adósságok kölcsönök kifizetésére, a három színes ablak, (- Szűzmária, - Szt.Ferenc, -Szt. Lázár) kijavítására illetve elkészítésére. A két oldalsó folyosóból, 9 szoba nyílik. Többesügek még vakolatlan falakkal, padló nélkül. A templomba egy oronát, stáció képeket és más szobrokat is szeretnénk. Bizunk benne, hogy Isten segítségével az is sikerülni fog.

A három és négy éves kis leánykák, akik a virágot szórták az ünnepi alkalommal, többször kérdezték, hogy mikor kell megint virágot szórni? A virág és a legszebb köszönet szóljon most a névtelen és ismert adakozóknak, társadalmi munkásoknak, segítőknek, - Isten fizesse meg. -

Dr. Deák László Zoltán

a Szt. Lázár Rend nagykövete

Haza a magasban

Jöhet idő, hogy emlékezni bátrabb dolog lesz, mint tervezni - bátrabb új hont a múlt időkben fürkészni, mint a jövőben -?

Mi gondom! - áll az én hazám már, védőben minden magasságnál. Csak nézelődöm, járok, élek, fegyvert szereztem, bűv-igéket.

Már meg is osztom, ha elmondom, milyen e biztos, titkos otthon. Dörmögj, testvér, egy sor Petőfit, köröd varázskör teremődik.

Ha új tatárhad, ha kufárad özönl el a tiszta tájat, ha utaink megcsavarodnak, mint giliszta, ha rátapodnak:

te mondd magadban, behunytt szemmel, csak mondd a szót, miktől egyszer futó homok, népek, házak Magyarországra összeháltak.

Dühöngő folyók kezeseztek, konok bércek - ezt ne felejtse, ha megünn búszke szájjal vissza, mint várainkba, titkainkba.

Mert nem ijeszti, mi csak ijeszthet, nem ölhet, mi csak ölne minket, mormolj magadra varázsigét, kiáltsd az éjbe Berzsenyinket.

Míg szabad mezőn jártál, szedd össze, pajtás, amit láttál, mit szívvel, észlel szákmányoltál, vidám viáknál, leányoknál.

Mint Noé a bárkában gondolkod, hozz fajtát minden egyortaltól, ábrándok árult szerepét is, álmaid állatseregét is.

Lapuljanak bár ezredévig némán, mint visszhang, ha nem kérdik, szavaid annál meglepőbbet dörögnek majd a kérdezőknek.

Figyelj hát és tanul a példát, a messzehangzóan is némán. Karolva könyvem kebelemre, nevetve nézek ellenemre.

Mert ha sehol is: otthon állok, mert az a való, amit én látok, akkor is, ha mint délibáb, fordítva látom a világot.

Így maradok meg hívívőnek örzeni kincses temetőket. Homlokon lehetnek, ha tetszik, mi ott fészkel, éjbe menekszik

Illyés Gyula (1902-1983)

Egy millenniumi pályázat eredménye

A „Szabad Magyar Újságírók Szövetsége” 2000. augusztus 20.-ára meghirdetett pályázatra 95 pályamű érkezett - elbeszélés, vers, történelmi korrajz, tanulmány - többségében az elszakított területekről Erdély, Felvidék, Délvidék-, de a világ minden részéről. A pályázaton minden olyan mű szerepelhetett, amelynek tárgya a magyar millennium, a magyar államiság megalakulása és az ország ezeréves fennállása.

„Valamennyi pályázatot / áthatja az / izzó haza- és magyarságszeretet. Büszkék magyarságukra és országuk és szertük is azt.”

A díjazottak nevei:

I. díj megosztva: Bezzegh Alpár, Köszegszerdahely (Magyarország) és borosjenői Kádár István (USA); II. díj megosztva: Komoncsa Márta (Felvidék) és Filöp Mónika (Erdély); III díj megosztva: Mészáros Zoltán (Délvidék) és Eröss István (Erdély)

Dicsőítő elismerésben részesültek:

Karvanszky Mónika (Felvidék), Léway Papp László (Erdély), Czirják Edith (Erdély), Dávid Árpád István (Kanada), Miklós András (Franciáország)

Soós József főtíktár (USA).

Magyar zászló Westminsterben

Skóciai Szent Margit árpádházi hercegnő emlékünnepe november 16-án, ökumenikus istentisztelet volt a westminsteri római katolikus székesegyházban. Habár az istentisztelet csaknem egészben angol nyelven folyt le, mégis magyar ünneplés volt, az országalapító István király emlékére, a magyar kereszténység és államiság évezredének ünneplése. A hatalmas épületet megtöltötték a résztvevők, a rendezők becslése szerint mintegy ezerkét százan jelentek meg, ezek közül csaknem ezren magyarok. Jóleső érzés volt, hogy ennyien jöttek össze, nemcsak Londonból és környékéről, hanem még Yorkshiréből is érkezett egy autóbusszal való ünneplő.

Az istentiszteletet közösen rendezte a

Levél és kérés Pozsonyból

Tisztelt Olvasó!

Pozsonyban születtem, de évtizedekig éltem Európa szabad részében.

Pozsonyi székhelyű alapítványom neve VIDEO, ez az alapítvány jelszavának – Vitális Diaszpóráért Oktatással – a rövidítése. Az alapítvány célja a peremvidékek, kisebbségekben élő magyar gyerekek szállítása a legközelebbi magyar iskolába. A szülőknek erre nincs legtöbbször anyagi lehetőségük Szlovákiában. A munkanélküliség helyenként eléri a 37 százalékot is.

Az alapítvány a következő feladatokat vállalta magára:

– Megfizeti az iskolabuszok üzemeltetési költségeit ott, ahol szükséges.

– Hozzájárul új iskolabuszok vételéhez.

– Az iskolásokat jutalmazza jó tanulmányi eredményeikért.

– Nyári nevelő táborokat rendez a rászorult gyerekek részére.

– Segíti a végzett tanulókat a magyar nyelvű továbbtanulásban.

A felsorolt feladatokat az alapítvány saját erőből már nem tudja megfelelően teljesíteni. Ezért fordul a VIDEO alapítvány kuratóriuma önökhöz tisztelt olvasók, hogy kérje minden jóhiszemű és tehetős magyar anyagi segítségét.

A támogatási összeg változó, főleg a tanuló korától és lakóhelyétől függ. Kezdetben 500,- német márkának felel meg évente, az egyetemistáknál kb. ennek a tízszerese is.

Kérem támogassák a pozsonyi VIDEO alapítványt.

Frideczky János
Alapító

Cím: Klariská 7, SK-81103 Bratislava,
Bankszámla: Ludová banka a.s. Bratislava
sz. sz. 4000374705, bankirány. sz. 3100, SWIFT
CODE LUBA SK BX, német és angol nyelven!
Telefon: 004217 54430018; 00421708
5623238 és 004989 1784449.

MEGJELENT!

DR.CSERHÁTI FERENC: „Szívélyes lekkipásztori levelei üdvözléssel” Szent István Társulat München – Budapest 2000. színes borítóval, kartonált, 236 oldal. Ára: 15,- DM.

„Ebben a könyvben azokat a lekkipásztori leveleket gyűjtötte kötetbe, melyeket a Magyar Katolikus Misszió plébánosaként intézett híveihez az évek során. E levelek nemcsak a helyi eseményekhez kapcsolódnak: szó van bennük az Egyház és a társadalom általános problémáiról, elemzik az egyházi és a világi aktuálisokat, s nem utolsósorban lekkipásztori útmutatást adnak az Evangélium gyakorlati megvalósításához a Münchenben, Magyarországon, vagy akár a világ más táján élő magyar katolikusoknak.”

A könyv kapható Münchenben a Magyar Katolikus Misszió, Oberföringer Straße 40., illetve Magyarországon a Szent István Társulat boltjaiban, Budapesten, Kossuth Lajos u.1.

londoni Magyar Nagykövetség a Magyarok Angliai Országos Szövetségével és az angliai magyar felekezettel. Az angol katolikus egyház ellenszolgálatát nélkül bocsátotta a magyarok rendelkezésére londoni főtemplomát. Megjeleni a magyar kormány részéről Martonyi János külügyminiszter is, és jelen volt Alexandra hercegnő a férjével, unokatestvére, Erzsébet királynő képviselőletében. A rendezők meghívására megjelentek a Magyarországgal szomszédos országok londoni diplomáciai képviselői, több más európai ország diplomatai, a brit parlament két házának több tagja, valamint Robin Cook külügyminiszter képviselőletében a Külügyminisztérium több főtisztviselője.

A szertartás méltóságos, a magyar résztvevők számára felemelő, az angol és más nemzetiségű vendégek számára pedig tartalmas és informatív volt, hiszen a főleg magyar zenei betétek, kórusrészletek közé beágyazott prózai szövegek nagy vonalakban összefoglalták Magyarországot, a Szent István által megteremtett magyar állam ezeréves történetét.

A megjelenteket a katedrális adminisztrátora, Monsignor George Siack üdvözölte, majd Szentiványi Gábor nagykövet rövid megnyitó beszédében hangsúlyozta a magyarság történelmi kapcsolatait Nagy-Britanniával, a brit kultúra, a brit intézmények hatását Magyarországra, a Szigetország nagy-lelkű vendégszeretetéit az önkényuralmak megtorlása elől menekülő magyarok iránt. Vörösmarty Mihály Szózatát Sárközi Mátyas felolvasásában, sokunk először hallhatta angolul. Tiutó György, londoni magyar katolikus lelképásztor, tb. pápai prelátnak megnyitó beszédében emlékeztetett arra, hogy augusztus 20-án I. Bartholomeosz konstantinápolyi patriárka bejelentette István király szenté avatását a Konstantinápolyi Zsinat részéről.

Pátkai Róbert evangélikus püspök, a Magyarok Angliai Országos Szövetségének elnöke, szentbeszédében kifejtette, hogy a szentistváni erkölcsi örökség olyan erő, amely az egyetemes emberi igazságkeresés sodrásában megoldással szolgálhat az országhatárok által szétcsúszított magyarság sajátos problémáira is, és amely a magyar politikai törekvéseket erkölcsi fennsík magaslatára emelheti.

A lélekemelő, s egyben bensőséges ünneplés a felekezetek képviselőinek imáival és áldásával zárult. Imát olvasott fel Sir Angus Ogilvy, Alexandra hercegnő férje, valamint Sir Sigmund Sternberg, a Keresztények és Zsidók Nemzetközi Tanácsának védnöke is.

Az ökumenikus istentisztelet magában hordozta a magyarság halálját, amiért tíz évszázad viharai, tengeryí megpróbáltatása, állami létének ezer veszélye, az elmúlt fél évszázad nagyrészenek erkölcsi rombolása után nyugodtabb, békésebb, s főleg szabadabb körülmények között munkálkodhat sorsának javításán. Kifejezte az igényt a szentistváni politikai stratégia beteljesítésére, a teljes jogú tagságra az európai nemzetek családjában. Bizonyította a magyarság országhatárokkal meg nem bontható egységét, a nagy világban a nemzeti határokon túl élő magyarok képességét arra, hogy mint külföldi állampolgárok törvényisztező polgárai megőrizzék hűségüket nemzetükhöz is. Ekként a meghatott emlékezés a jövőbe vetett derűs bizakodással párosult.

Angliai Magyar Tükör (London)

HÍREK

Új vezető a Magyar Karitásznál

A Magyar Katolikus Püspöki Kar Nagy Károly pápai káplán, püspöki helynök, esperes-plébánost nevezte ki a Magyar Karitás országos igazgatójává. A katolikus egyház hivatalos segélyszervezetének új vezetője február 2-án a MKPK Titkárságán sajtótájékoztató keretében vázolta elképzeléseit és ez alkalomból a sajtó képviselői beszámolóit is hallhattak a Karitás eddigi tevékenységéről. Veres András püspök, a konferencia titkára méltatta a nyugalomba vonuló igazgatót, Frank Miklós eddigi munkáját.

Az 1990-ben újjászerveződő Magyar Karitás Frank Miklós irányítása alatt egy éven belül bekapcsolódott a nemzetközi szervezetek működésébe, tagja lett a római Nemzetközi Karitásznak, valamint a brüsszeli Caritas Europa-nak is.

Pannonhalma Baráti köre

Új tagokat keres a Kör. A még 1991-ben a svájci Baselen alapított Baráti Kör fővédnökei között találjuk Kohl volt német kancellárt, Asztrid hercegnőt, a belga uralkodó leányát és Raymond Barre egykori francia miniszterelnök magyar feleségét. A jótékony célú szervezetet azért hívták életre, hogy a volt kommunista országokban anyagi támogatást is biztosítsanak a vallás ápolására, pedagógiai és kulturális feladatok ellátására alakult szellemi központoknak, elsősorban a 996-ban alapított pannonhalmi kolostornak. Ebben 1940 óta bentlakásos gimnázium is működik. Jelenleg 320-an tanulnak az ősi falak között részben egyházi, részben pedig világi tanárok irányításával. A 119 tagot számláló magyar bencés rend szerzeteseinek csaknem a fele él Pannonhalmán, és – mint Várszegi Asztrik főapát hangsúlyozza – a politikai és társadalmi adottságok mellett a kolostor újfent a keresztény tanítás egyik fényes színterévé fejlődhetne ki, ha kellő anyagi bázis állna rendelkezésére. Ezt próbálja előteremteni a Baráti Kör, amelynek szervezője egy lelkes svájci: Marcel Thürleman (címe: Im Kirschgarten 35, CH 4102 Binningen).

MGY

Olvasói levél

Az Életünk ez év januári számában „Mindszenty védője volt” címmel dr. Kukor úrtól egy cikk jelent meg, amelyben Gróh Józseffel kapcsolatban téves információ jelent meg. Az iskolák államosításával kapcsolatban a következők olvashatók:

„– A javaslat 1948. június 16-án került a parlament elé... A javaslat ellen Schlachta Margit, Barankovics István szóltal fel, valamint Gróh József az Esztergomi Főegyház-megye főügyésze a Kisgazdapárt színeiben. Gróhnak még a felszólalása közben parlamenti képviselő- szomszédja odacúsztatott egy darab papírt a következő szöveggel: Önt a Kisgazdapárt országos választmánya azonnali hatállyal kizárta a párt tagjainak sorából.” – Aláírás: Nagy Ferenc elnök.

Nem tudom a cikk írója honnan vette ezt az állítólagos írást, ugyanis Nagy Ferenc miniszterelnök, a cikkben megjelölt dátum előtt több mint egy esztendővel már emigrált, és az Egyesült Államokban él.

Haas György, Bács

Szajról-szajra

Vidám történetek

A magyar svábok

Negyvennyolcban, mint általában a délvidéki svábok közül sokan, a temesrékási sokácok is a honvédseregben küzdöttek.

Kossuth Lajos akkor többnapig lakott Temes-Rékán. Bizonyára nem sok biztatásba került a nagy magyarnak, hogy a Temesvár ellen ostromra átvonuló honvédséghez a rékási németek sokasága, ezekkel együtt a sokácok és a közeli falvak románjai is csatlakozzanak: megvélni a Hunyadiak régi várát az ott befészelt császáriaktól.

Későbbben, az ötvenes évek osztrák zarnoksága alatt, megőrizték szabad, hazafias gondolkozásukat és a katonai virtus még élt bennük.

Akkoriban egy elég életrelváló, katonamódrá szervezett lövészegyesületük volt, melyben az akkor is mindig velük tartó sokácoknak is nem egy derék legénye feszített. A kapitányuk azonban mindig valamelyik tekintélyesebb német polgár volt, csakúgy mint a zászlótartó is. Vasárnapokon és ünnepekre alkalmával felvonultak a templom elé, a falusiak nagy örömeire.

Abban az időben, 1852-ben, az akkor még elég fiatal Albrecht főhercegnek feladatú tűzték ki Bécsben a Bánság nemzetiségi vidékeinek a beutazását. Keserves mulatság lehetett akkoriban az utazás, de a főherceg bírt az út faramadalmi és postakocsin igyekvő tífusmávról Lugos felé. Rékás az a közbe eső stáció a nagy országúton. Itt megpihent egy félóra a főherceg, amíg a lovait felváltották. A „Rentmeister” volt akkoriban a legnagyobb úr az egész vidéken és az ő rendelkezésére kivonultak a lövészek is az ünnepélyes fogadtatáshoz. Katonásan glódiában álltak és tisztelegtek a főhercegnek illő módon. Miután a fenséges úr a tisztelgő hatóságok fejeit fogadta és néhány szóval az öreg Ruzsinszky bácsi (az akkori plébános) beszédjére válaszolt, megszólítással tüntette ki a lövészek kapitányát is, kinek „der grosse Wichtmann” volt a neve.

Odalépett hozzá és azt kérdezte:

– Es freut mich, das ich hier so brave Soldaten finde, die gewiss auch unser Vaterland verteidigen würden, wenn es wieder in Gefahr käme? (Örülök, hogy ilyen derék katonákat találók itt, akik bizonyára a mi hazánkat is megvédének, ha ismét veszélybe kerülne)

– Kaiserliche Hoheit, wir sind nur zum Parademachen da! (Császári Felség, mi csak parádénak vagyunk itt!) – hangzott a felelet.

– Nun ja, – folytatta a főherceg – d’rum seid Ihr aber doch wohl gegessinte österreichische Untertanen? (No igen, de azért megbízható osztrák alattvalók vagytok, ugye?)

– Nein, Kaiserliche Hoheit, wir sind ungarische Schwaben! (Nem, császári Felség, mi magyar svábok vagyunk!)

Ezzel véget is ért a kegyes audienca, mert a főherceg a hintóhoz sietett és a legszebb rékási négyesfogot Lugosra szállította harmadfél óra alatt.

Az egyetértés

Egyszer Déván küldöttséget fogadott a király. Mint nemzetiségi vidéken szokta, megkérdezte az uralkodó egy Rőcze nevű embertől:

– Milyen az egyetértés?

Rőcze barátunk nyomban kivágta a feleletet:

– Jaj, főséges uram, amióta a Zsuzsi meghalt, azóta ott nem lehet se emi, se inni!

Tudniillik Déván volt egy „Egyetértés” nevű vendéglő.

Közreadta: Ramsay Győző

Hirdessen az Életünkben!

Elhunyt az Isteni Irgalmasság terjesztésének apostola

Dr. ANTALÓCZI LAJOS pápai prelátus, c. kanonok, plébános az egri Főegyházmegyei Könyvtár Igazgatója életének 53., áldozópapságának 28. évében, szentségekkel többszörösen megerősítve 2000. december 16-án elhunyt. Temetése december 22-én volt az egri Bazilika atleptomában, nagyszámú hívőseggel jelenlétében. Az érte bemutatott szentmise főcelebránsa Seregély István érsek volt. Ő vezette a temetési szertartást is.

Mindenkit megdöbbentett Antalóczi Lajos atya gyógyíthatatlannak felismert betegsége. Nagyon sokan imádkoztak érte – még határainkon kívül is – hogy Isten tegyen csodát, gyógyítsa meg, vagy legalább hosszabbítsa meg földi életét.

Félve gondoltunk arra, hogy Ő, a Boldogságos Szűz Mária nagy tisztelője, az Isteni Irgalmasság üzenetének buzgó terjesztője visszaadja nemes lelkét Teremtőjének, mielőtt befejezhetné nagy tervei és látna azok megvalósulását. Amitől féltünk, bekövetkezett. Isten kifürkészhetetlen akaratával a testi-lelki szenvedés kelyhét kiütta, Isten akaratát elfogadva, földi életét befejezte, és belépett az örökkévalóságba.

Elhunyt Paptestvérünk élete nagyon tevékeny, nagyon gazdag volt. Tevékenységéből most csak az Isteni Irgalmasság üzenetének terjesztését említem.

Mit is tett Antalóczi atya – sok-sok imádságon túl – az üzenet terjesztéséért?

– Lefordította és magyar nyelven kiadta az Isteni Irgalmasság Üzenetét, azt a „NAPLÓT”, amit Fausztina Nővér Jézus kívánságára foglalt írásba.

„Irgalmad többet ér, mint az élet” c. füzet ismerteti Fausztina Nővér életét és rövid összefoglalását kívánja nyújtani egyrészt az Isteni Irgalmasságról szóló szerzési és pápai tanításnak, másrészt a NAPLÓ-ban található üzenetnek, s a belőle fakadó evangelizációs lehetőségeknek.

– Az Irgalmasság Jézusról készült képet kisebb-nagyobb méretben számtalan példányban ingyen osztogatta. Legutóbb nagyméretű képet is készített és a főegyházmegye papjainak adta azzal a kéréssel, hogy a templomban helyezzék el.

– Meggyőződéssel hirdette papi rekolléciókon, lelkigyakorlatokon, újságcikkekben, hogy a harmadik évezred evangelizációs munkájának egyik legfőbb feladata az Isteni Irgalmasság üzenetének terjesztése és életünkben való megvalósítása.

Macharski bíborostól, Krakko érsektől, meghívást kapott Rómába Fausztina Nővér szentéleltetésére. Együtt misézett a Szentatyával, s ez nagyon boldogította: eddigi fáradozásának elismerését látta ebben.

Ezután kapta életének utolsó nagy feladatát: Krakko-ban ugyanis épül az Isteni

Irgalmasság Bazilikája. Macharski bíboros azt kérte Seregély Istvántól, hogy a Bazilika alagsorában – ahol örökös Szentségimádás lesz – a négy kápolna közül az egyik legyen magyar kápolna. A Püspöki Kar kérését egyhangúlag elfogadta és Antalóczi atyát bízta meg a feladat elvégzésével. Az Atya újult erővel és nagy örömmel látott ennek a szíve szerinti feladatnak a megkezdéséhez. Krakko-ba utazott, ott tárgyalt az illetékesekkel, megismerkedett a Bazilika tervével, a kápolnák tervrajzát magával hozta.

Dr. Antalóczi Lajos

Újságcikkekben (Új Ember, Keresztény élet) említett arról, hogy csak a hívek adományából biztosítható a magyar kápolna beruházása. Ezért létrehozta az Isteni IRGALMASSÁG ALAPÍTVÁNY-t. A tervezett magyar kápolna létrehozása volt utolsó nagy vágya, álma. Ennek megvalósítására már nem volt ideje. A feladat elvégzését reánk hagyta. Az Alapítvány Kuratóriuma el akarja végezni a vállalt feladatot Isten segítségével, buzgó lelkipásztorokkal, segítőkész emberekkel, imádkozó hívekkel és nagylelkű adakozókkal.

Tudatosítsuk magunkban, hogy az Isteni Irgalmasság üzenete és annak terjesztése Jézus ügye: Ő kívánja, Ő kéri. Ezt a kérést teljesítette Fausztina Nővér, akinek egy évvel ezelőtt avatott szenté a pápa, hitelesítve a Nővér életszentségét, az erények hősi fokban való gyakorlását és a NAPLÓ-t, amelyet Jézus kívánságára írt.

Ezt a kérést teljesítette a Szentatyá, amikor 20 évvel ezelőtt megírta a „Dives in misericordia” – „Az Irgalomban gazdag Isten” c. Enciklikáját.

Ennek a kérésnek akart eleget tenni Antalóczi atya és ennek akarunk mi is eleget tenni mindazokkal együtt, akik az üzenet terjesztésében résztvesznek, most már az egész világon. Azon kell fáradozunk, hogy minden ember megismerje Isten irgalmas szeretetét, bízzon ebben a szeretetben, térjen meg és mindenki legyen irgalmas embertársaival szemben. Az evangéliumoknak is ez a legfőbb tanítása.

Imádkozunk Antalóczi atyáért, imádkozunk azért, hogy a magyar kápolna Krakko-ban elkészüljön és onnan az Isteni szeretet, irgalom kegyelmei nagy bőséggel áradjanak magyar népünkre, az egész világra.

Az Alapítvány levélcíme: Isteni Irgalmasság Alapítvány, H-3301 Eger Pf. 80.

Eger, 2001. január 18.

Katona István püspök,
az Isteni Irgalmasság Alapítvány Kuratóriumának elnöke

MEGJELENT!

„Vasárnapi gondolatok”

az Életünk c. újságban kilenc éven át Fejős Ottó tollából közölt elmélkedések az egyes vasárnapokra, ünnepekre. A Szent István Társulat kiadása, 332 oldal. Ára: 30,- DM portóval.

Megrendelhető:

Életünk: D-80336 München, Landwehrstr. 66
Kto-Nr.: 2188651
BLZ: 700 903 00
Liga-Bank e.G. Filiale München,
Magyarországon: a Sz. István Társulatnál.

AZ ÉLET KÖNYVÉBŐL

AUSZTRIA

BÉCS

HALOTTAINK: Obermayer Hermin, dr. László Prinz Eszterházy de Galántha, Horváth Jenő, ft. dr. Semptey Gerhard, Takács Gizella, Torma László, Szabó N., Buszlay Mária, Tarczali Antal, Kamenczyk József, dr. v. Ivády Alexander, ft. Bodonczy Vincze C. Op., Manno Olga, Dosztál Tibor, Kanitz Livia, Szepessy Tibor, Kovács István, Gyurits István, Eder Heléne, Ipolyi Ida, dr. Cserrmőy-Schneid Ottó, Istvánffy Lajos, Palan Magda, Döbrentey Gábor, mag. Szépfalussy István, Zentay Piroška, Hajmásy Sára.

Nyugodjanak békében!

SVÁJC

BERN

KERESZTELÉSEK: Kis Lenke, K. Zoltán és Magócs Márta leánya; Michelle Berzeviczy Thomas B. és Ramóna Brendli leánya, Guber Timea Fabienne, G. István és Papp Erika leánya.

Isten éltesse őket szüleik örömeire!

ZÜRICH

Halottaink: Török László, Frajna István, Maár Béla, Péter Mária, Jassó Róbert (Affoltern am Albis), Horváth Magda, Bihari Sándor, Kocsis Szikora Margit, Szakalós Zoltán, Kasza Géza (Uster), Pádár Lajos, Szelecsényi Tibor, Szarvas Béla, Pécsi Norbert (Fällanden), Gilde Barnabás, dr. Csia Klára, Balássy Miklós (Neuhausen), Cioso Ivancsics Ilona.

R.I.P

† P. Dr. Dániel József.

Rendtestvérünk 2000. szeptember 16-án, hosszú betegség után, a betegek szentségével megerősítve, rendtársai jelenlétében, teljes öntudattal adta viszsza nemes lelkét az Úrnak.

1921 szeptember 21-én született Győrött. 1941-en lépett a Don Bosco Szalézi Társaságába, 1950 február 28-án szentelték pappá Rómában.

Kiváló képességgel rendelkezett. Előjárói ezért Rómába küldték, ahol a Gregoriana Egyetemen szerzett doktori címet. Több nyelven beszélt és előjárói azonnal a fiatal szaléziak képzésével bízták meg. Olaszországban a Padua közelében lévő teológián volt tanár 1960-tól haláláig. Németországban (Benediktbeuern) volt az új szalézi egyetem teológia-professzora.

A teológia kiváló mestere volt, de szívesen vállalt lelkipásztori munkát is a környékbeli német falvakban. Az európai szövetségben működő magyar lelkészeknek is kiegészítő feladata volt.

Szívesen volt rendtársai és barátai társaságában. Ahol megfordult, mindenhol derűs hangulatot kellett. Élete utolsó évi hosszú fájdalmas betegség tette érdemszerzővé. Lelke azonban derűs és erő maradt. Teste a kolostor melletti temetőben várja a feltámadást. Távozását imádkozva gyászoljuk.

Szalézi Értesítő

† Sinkovits Imre

1928 - 2001

Életének 73. évében, január 18-án meghalt Sinkovits Imre Kossuth- és Jászai Mari-díjas színművész, érdemes és kiváló művész, a Magyar Örökség kitüntetett cím birtokosa, a Magyar Színház társulatának tagja, a „Nemzet Színésze”. Sinkovits Imre 1928. szeptember 21-én született Budapesten. A Színház és Filmművészeti Főiskola elvégzése előtt is játszott már a Belvárosi Színházban, és csaknem fél évszázaddal ezelőtt szerződött a Nemzeti Színházzal. 56-os közszereplése miatt az anyalföldi József Attila Színházba száműzték. A Nemzeti színház 1989-ben örökös tagjává fogadta.

Megemlékezés Tollas Tiborról

Nagybarcán.

Kecskési Tollas Tibornak sokszázézer kilométert kellett vándorolnia ahhoz, hogy Bécsen, Münchenen, Chicagon és a fél világot át megtett kitérővel eljusson a szülőhazától a barcai temetőbe. 2000. október 21-én a család és barátok vették körül a koszorúkkal beborított sírt. A nemes vonalú, márvány kopjafát, az „Eszterlanc”-ban megénekelte harmadik gyermek, Krisztina tervezte és a volt börtöntárs, Csizmadia Zoltán avatta fel. A falu református templomában Juhász László és Leszák Sándor emlékezett a költőre. Majd özvegye Kecskési Mária, átadta a falunak a nyugati magyarság és a helyiek összefogásával újjáépült szülőházát.

Münchenben.

2001. január 21-én a müncheni Völkerkundemuseum dísztermében – Tollas Tibor születésének 80. évfordulójára alkalmából – emléket rendeztek. Prof. dr. Walter Rauning, a múzeum igazgatója, köszöntötte a megjelenteket, kiknek sorában ott volt a költő özvegye, a magyar főkonzul Gyarmathy György professzor, dr. Cserháti Ferenc plébános, a család és a barátok népes serege. Nagy Alajos emlékezett a költőre és Stief Magda versmondással, valamint Gál Csaba az általa megzenésített költemények előadásával gazdagította a műsort. Juhász László bemutatta a „Varázskör” című videó filmet és összeállítását a Tollas Tiborral foglalkozó dokumentumfilmekből. A vendéglátásról a müncheni cserkészek gondoskodtak. JH

Azonnali felvételt hirdet:

az Európai Magyar Gimnázium
a 2000/2001-es tanévré.

Az iskola – az egyetlen magyar gimnázium Nyugaton, bajor érettséget nyújt, mely Németországban elismerően a legszínvonalasabb érettségi és Európa valamennyi országában elismert – a tanulónak a magyar és német nyelv tökéletes elsajátítását teszi lehetővé a kétnyelvű oktatás keretében, ápolja a magyar hagyományokat és a magyar kultúrát – angol és francia nyelvtanítást nyújt – iskolánk nagylelkű bajor és magyar állami támogatása mérsékelt internátusi árakat tesz lehetővé.

Címünk:

Europ. - Ungarisches Gymnasium
Klosterburg 2, D-92280 Kastl/Opf.,
Telefon/Fax: +49/9625 80 91 00
További információk az internetben, a
<http://www.kastl.de/hungym> cím alatt találhatók.

Adomány a „Szent István” szoborra

Mosonmagyaróvár város képviselő testülete úgy döntött, hogy szobrot állít Szent István megkoronázásának ezredik évfordulójára alkalmasból államalapító nagy királyunk tiszteletére. Lebo Ferenc szobrászművész alkotását a mosoni templommal szemben kívánják elhelyezni. A szobor előre láthatólag 10 millió forintba kerül. Ebből öt milliót az Önkormányzat, egy milliót a Mosoni Polgári Kör biztosít. A hiányzó részt helyi vállalatok, lakosok és külső támogatók adományából kívánják fedezni.

Adományokat az „Alapítvány a városért” OTP Mosonmagyaróvár: 11737076-20057578 sz. bankszámlájára, „Szent István szobra” megjegyzéssel lehet fizetni.

Pikáli Gyula, Interlaken (Svájc)

Szent Márton püspök élete
Dr. Szabó József új videofilmje:
Márton, Krisztus Katonája
30 perc VHS-PAL,
Ára 25,- DM
Megrendelhető kiadóhivatalunknál.

Hirdetések

Tiszafüreden, a Tisza Tónál, családi ház -1985-ben épült 2 x 120 m²- 3 szoba, 2 konyha, 2 fürdőszoba, 2 WC, teljesen alapincézett+garázs, 1800 m² vízparti telekkel eladó. Irányár DM 59.000,-. Telefon: (H) +36/59/351 893.

Tiszaörsön (Tisza-Tó 14 km) tanya eladó – 2 lakóház, 5 gazdasági épület, 380 V, vezetékes, víz, telefon, telek: 45000 m² - Irányár: DM 135.000,-. Telefon: (H)+36 59/351 893.

Balatonberényben ikernyaraló mindkét oldala – egyenként is – eladó. 2 x 44 m² alapterületű +15 m² terasz+44m² tetőtérbeépítés, 1 nappali, 3 szoba, konyha, 1 fürdősz., 2 WC, kamra berendezéssel együtt. Irányár: DM 145.000,-. Tel.: 0036/74/476 760.)

Élettársnőt keres (München- vagy 50 km körzetben) - idős, egészséges, nem dohányzó, gyermektelen, jómódú, német állampolgár - öröklakás, és márká nyújdi van-174/70. hazatelepült, értelemiség, maximum 65 éves, nemdohányzó, vallásos nő bérletkással bír, csak karcsú nő személyében. Válaszokat telefonszámmal „Szeretni sírig” jellegére a kiadóba.

Újpest, 4-szobás sorházi lakás + kert + garázs 150,- ezer DM -ért eladó. Telefon: (D) 089/140 19 28.

folytatás a 8.-ik oldalon!

